

EKN:s och SEK:s vetenskapliga klimatråd 20 september 2023

Om EKN:s och SEK:s vetenskapliga klimatråd

Klimatrådet är ett rådgivande expertorgan som syftar till att vägleda det svenska exportfinansieringssystemet i strävan att anpassa sina verksamheter så att de ligger i linje med Parisavtalets 1,5°C-mål. Klimatrådet är ett kunskapsstöd och en diskussionspartner för EKN och SEK när det gäller principiella ställningstaganden.

Klimatrådets möten sker under Chatham House Rules. Mötesanteckningarna syftar till att återge och sammanfatta rådets huvudsakliga medskick till EKN och SEK.

Deltagare 20 september 2023 (fysiskt möte hos EKN)

- Klimatrådet: Anna Krook-Riekkola, Max Åhman, Måns Nilsson, Tomas Kåberger.
- EKN: Anna-Karin Jatko, Peter Tuving, Karin Wessman, Victor Carstenius, Kjell Forsberg.
- SEK: Magnus Montan, Teresa Hamilton Burman, Maria Simonson, Helena Engner Aili, Marica Bixo.

Frågeställningar för klimatrådets sjätte möte

1. Kunskapspass: Så funkar exportfinansiering. EKN och SEK presenterar.
2. Dagens frågeställning: Metod för klimatutvärdering av projekt och företag.

Kunskapspass: Så funkar exportfinansiering

- Mötet inleddes med en genomgång från EKN och SEK om hur exportfinansiering fungerar samt hur det svenska exportfinansieringssystemet är uppbyggt. EKN (garantivning) och SEK (finansiering) visade översiktligt sina respektive garanti- och kreditportföljer, vilka länder och sektorer som dominerar samt hur exponering på företag respektive specifika projekt i olika länder ser ut.
- För mer information se www.ekn.se eller www.sek.se

Dagens frågeställning: Medskick från klimatrådet avseende analysmetod för klimatutvärdering av projekt och företag

Under 2023 tar EKN och SEK fram en metod för att bedöma om affärstransaktioner är inom ramen för 1,5-gradersmålet.

- EKN och SEK har via sin garanti- och kreditgivning en påverkan på klimatet. Genom att upphöra med stöd av export till utvinning av fossila bränslen, genom stimulans till affärer som bidrar till klimatomställningen och genom att beakta inlåsningsrisker och omställningsmöjligheter i exportaffärer kan EKN:s garantivning och SEK:s kreditgivning anpassas till Parisavtalet.
- I syfte att kunna utvärdera enskilda affärstransaktioner – både direkt till företag och enskilda projekt runt om i världen - har EKN och SEK under 2023 tagit fram en analysmetod. Arbetet har bedrivits tillsammans med ett externt konsultbolag, RINA.

- Förutom att använda metoden för enskilda affärstransaktioner är EKN:s och SEK:s mål att nyttja samma metod för analys av befintlig portfölj av garantier/lån samt i förlängningen identifiera delportföljers tänkta avkarboniseringsscenarier för att nå 1,5°C-målet.
- Nu har EKN och SEK kommit en bit i arbetet och vill få feedback på ett utkast till metod tillsammans med det vetenskapliga klimatrådet. Syftet är att fånga upp eventuella medskick från klimatrådet kring metodens omfattning och utformning.

Övergripande beskrivning av metoden

- EKN och SEK tar fram metoden utifrån ett antal principer där metoden ska:
 - Utvärdera mot Parisavtalets 1,5°C-mål
 - Bygga på tillgänglig "best practice" på marknaden, med utgångspunkt våren 2023
 - Delvis utgå från EU-taxonomin men kunna appliceras på verksamheter/projekt i hela världen
 - Inkludera bedömning av inlåsnings effekter
 - Ha fokus på slutanvändning av den produkt/tjänst som garanteras/finansieras
 - Vara användarvänlig
- Metoden är uppbyggd i två delar. Den första bedömer verksamheter/projekts bidrag till begränsningen av klimatförändringar (climate change mitigation alignment). Analysen bygger på kriterier kopplade till EU-taxonomin, växthusgasutsläppsintensitet samt bedömning av omställningsplaner och potentiell inlåsnings i fossilberoende. Den andra delen utvärderar verksamheter/projekts anpassningsförmåga till klimatförändringar (climate change adaptation alignment), med hänsyn till faktorer som klimatriskbedömningar.

Diskussion och medskick från klimatrådet

- Syftet med presentation och diskussion var att fånga upp eventuella medskick från klimatrådet kring metodens omfattning och utformning. Klimatrådets uppgift var INTE att validera metoden.
- Klimatrådet diskuterade exempelvis om verksamheter/projekts förmåga till systemomställning fångas i analysen. Identifierar metoden om projektet/verksamheten bidrar till ett transformativt skifte? Även metodens förenklingar och antagningar samt vilka övervägande som bör göras vid uppdatering och förvaltning av metoden diskuterades.

Nästa steg

- Analysmetoden kommer att introduceras stegvis i EKN:s och SEK:s verksamheter under 2024. När metoden har prövats kommer klimatrådet få en återkoppling kring slutsatser och lärdomar avseende både metod och resultat.